Tito, Joszip Broz

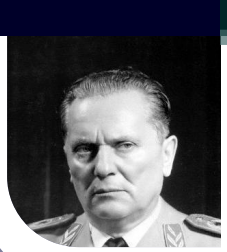

1892 – 1980

politikus, jugoszláv miniszterelnök, államfő (1953-1980)

horvát, szlovén

A második világháborúban a partizán ellenállás vezetője, 1948-ban elutasítja Sztálin vezető szerepét a Kominformon belül, ami majdnem fegyveres összetűzéssé fajul. Viszonya a Szu-val Sztálin halála után normalizálódott: 1956-ban ellátogatott Moszkvába. 1956. november 2-3-a éjszakáján a Brioni-szigeten a Hruscsov által kiszemelt Münnich Ferenc helyett Kádár Jánost ajánlotta az ellenkormány élére, és közvetítőnek is ajánlkozott: megígérte hogy Nagy Imrét az invázió megindításakor rábeszéli majd a lemondásra.

Nasszer, Gamal Abdel

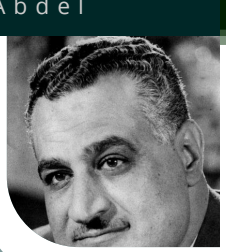

1897 – 1977

egyiptomi elnök

egyiptomi

Egyiptom köztársaság (1952-ben megdöntötték Faruk király uralmát), N. elnök mezőgazdasági és ipari reformot hirdetett:az asszuáni duzzasztógát megépítése (az USA pénzbeli támogatása). E. nem kívánt a nyugati hatalmak befolyási övezete lenni. 1956 júniusában az USA visszavonta a gátépítésre adott kölcsönt. A terv fordítva sült el, N. visszakozás helyett 1956. július 26-án bejelentette a Szuezi-csatorna államosítását: terve nyugaton megdöbbenést okozott és az arab világban is komoly következménnyel járt.

Eisenhower, Dwight

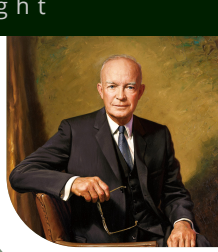

1890 – 1969

amerikai tábornok, az USA 34. elnöke

amerikai

1954. április 7-én tartotta híres sajtótájékoztatóját, melyen először beszélt az úgynevezett „dominóelméletről”, az Egyesült Államok hidegháborús politikáját legerősebben befolyásoló teóriáról. 1956-ban egyértelművé tette, hogy nem szándékozik támogatni Magyarországot - ráadásul október 29-én a szuezi válság még zavarosabbá tette a nemzetközi politikai helyzetet, így nem maradt akadálya a november 4-i beavatkozásnak

Sir Eden, Anthony

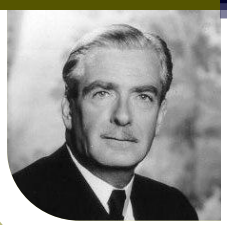

1897 – 1977

Az Egyesült Királyság miniszterelnöke

brit

1956. november elején a szuezi válság súlyos politikai kudarccal végződött az Egyesült Királyság és személy szerint Eden számára is. Felelősségét ugyan hivatalosan nem ismerte el, megromlott egészsége miatt azonban 1957. január 9-én lemondott a miniszterelnöki tisztségről.

Andropov, Jurij

1914 – 1984

1956-ban budapesti nagykövet, később az SZKP főtitkára

orosz

Nemzetünk fájdalmára karrierjét Mo-n alapozta meg: oroszlánrészt vállalt az 1956-os forradalom vérbe fojtásában: az utolsó pillanatig sikerült félrevezetnie a Nagy Imre-kormányt a szovjet csapatki-vonási szándék őszinteségéről. A felkelés látványa döntően hozzájárult, hogy hatalomra kerüléséig szélsőségesen keményvonalas szellemben politizált. A 80-as években reformintézkedéseket tett: nyilvánosságra hozta a gazdaság hanyatlásának, a tudomány stagnálásának problémáit: 1983: szovjet csillagháborús program vége). (Rubicon)

Hruscsov, Nyikita

1894 – 1971

kohász, politikus, az SZKP első titkára

orosz

A Titóval kötött megállapodás után fegyverrel avatkozott be Magyarországon, és - a véres számonkérés mellett - Kádár János hatalomba emelésével állította vissza a korábbi - szocialista - rendet. A válság aztán szerencsésen alakult Hruscsov számára, ugyanis az 1956-os forradalommal egy időben zajló szuezi válság elsőrangúan leplezte a Magyarország elleni szovjet agressziót. Nevéhez fűződik az 1956-os forradalom leverése, a kubai rakétaválság valamint a berlini fal felépítése is. (Rubicon)

Szuszlov

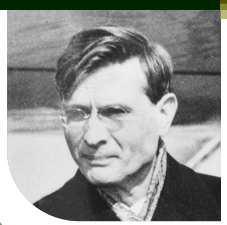

közgazdász, a szovjet központi bizottság tagja

Ugyanakkor a pártfőtitkárok bűvkörében akkora hatalmat halmozott fel, hogy gyakran emlegették Szürke Eminenciásként. A párt egyik fő ideológusa, a pártfőtitkárok bűvkörében akkora hatalmat halmozott fel, hogy gyakran emlegették Szürke Eminenciásként.

Mikojan Anasztaz

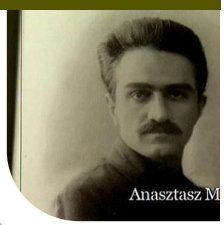

1895 – 1976

szovjet kommunista politikus

örmény

Egyike volt azoknak a szovjet politikusoknak, akiket az 1956-os forradalom idején Magyarországra küldtek tárgyalni. November 1-jén élesen ellenezte Nyikita Szergejevics Hruscsov pártfőtitkár és az SZKP Politikai Bizottsága döntését, hogy fegyveres erővel fojtsák el a magyar forradalmat.

Gimes Miklós

1917 – 1958

újságíró

1956. okt. 23-án üdvözölte a fegyveres felkelés kitörését. Okt. 27-n megjelentette Kende Péterrel a rövid életű Magyar szabdság, nov.-ben stencilezve az Október Huszonharmadika című lapokat. A szovjet csapatok nov. 4-i bevonulása után nem ismerte el a Kádár-kormányt, s sztrájkokat szervezett. Dec. 5-én letartóztatták, a Nagy Imre per III. rendű vádlottjaként halálra ítélték, és kivégezték. - 1989. máj.-ban rehabilitálták.

Donáth Ferenc

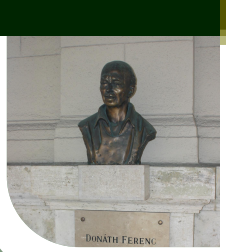

1913 – 1986

politikus, agrártörténész, publicista, országgyűlési képv. iselő

magyar

Október 28. után újra bekapcsolódott a politikába Nagy Imre oldalán, november elsején még az MSZMP Ideiglenes Intézőbizottságának tagja, november 4-én már a jugoszláv követségen kellett menedéket keresnie. (fél évtized alatt másodszor is koncepciós politikai per áldozatává vált). Tudta, hogy a helyzet reménytelen, az óriási lélektani nyomás terhe alatt úgy védekezett, hogy elveit ne adja fel, társaira ne tegyen terhelő vallomást.

Maléter Pál

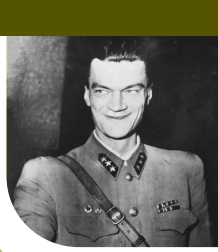

1917 – 1958

ezredes, honvédelmi miniszter Nagy Imre kormányában

magyar

Forradalmi tevékenysége miatt a megtorlások során, 1958-ban halálra ítéltek. Malétert a Nagy Imréék ellen lefolytatott koncepciós per többi áldozatával együtt 1989-ben rehabilitálták, neve pedig felkerült a forradalom mártírjainak tablójára.

Nagy Imre

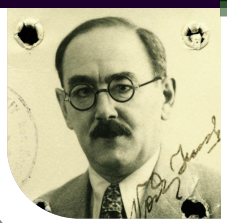

1896 – 1958

miniszterelnök (korábban: belügyminszter, begyűjtési miniszter géplakatos)

magyar

1956. október 23-án a tüntetés nyomán ismét miniszterelnök. A társadalom akaratával egyre inkább azonosul: tűzszünet, a szovjet csapatok távozása, többpártrendszer. November 1.: semlegesség, kilépése a Varsói Szerződésből. November 4-én hajnalban a jugoszláv követségre menekült, majd Romániába deportálták. 1958. június 15-én szervezkedés kezdeményezése és vezetése, valamint hazaárulás vádjával halálra ítélték, és másnap kivégezték.

Gerő Ernő

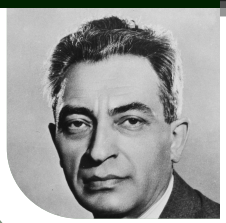

1898 – 1980

közgazdász, politikus,1956. júliusától az MDP Központi Vezetőség első titkára

magyar

1956. október 23-án: "elítéljük azokat, akik ifjúságunk körében a sovinizmus mételyét igyekeznek terjeszteni ... nacionalista jellegű tüntetésre használták fel... Pártunk vezetését azonban ez a tüntetés sem ingatja meg abban az elhatározásában, hogy tovább haladjon a szocialista demokratizmus fejlesztése útján." 1956. október 25-én délelőtt bejelentették, hogy a Központi Vezetőség első titkári tisztségéből leváltották, helyébe Kádár János került.

Révai József

1898 – 1959

kommunista politikus, a Szabad Nép pártújság főszerkesztője

1948 és 1953 között a magyar kulturális élet teljhatalmú irányítója. Nevéhez fűződik az 1948-as iskolaállamosítás, az MTA átszervezése. 1953-ban háttérbe szorították, majd 1956-ban visszatért a pártvezetésbe, de októberben a Szovjetunióba menekült, ahonnan 1957-ben tért visssza.

Rákosi Mátyás

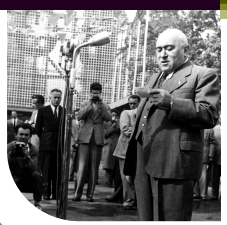

1892 – 1971

kommunista politikus

A tanácsköztársaság alatt népbiztos, majd a Vörös Őrség vezetője. Emigrált, majd 1924-ben visszatért, hogy illegalitásban újjászervezze a kommunista pártot, de 1925-ben kilencévnyi, 1934-ben életfogytiglani börtön-büntetésre ítélték. 1940-ben szabadult ki („elcserélték" az 1849-ben orosz kézre került honvédlobogókra). 1945-től Moszkva támogatásával jut hatalomra, majd "Sztálin legjobb tanítványa", az MDP vezetője 1953-ig, majd 1955-ben visszakerül a vezetésbe. 1956. nyarán lemondatják és a Szovjetunióba küldik.

Farkas Mihály

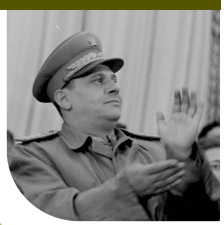

1904 – 1965

kommunista vezető, honvédelmi miniszter, az ÁVH egyik vezetője

Fontos szerepet játszott az ötvenes évek koncepciós pereiben. 1955-ben önkritikára kötelezték. 1956. júniusában kizárták a pártból, 1956. október 13.-tól letartóztatásban volt. 1957-ben börtönbüntetésre ítélték. Szabadulása után a Gondolat Kiadónál idegen nyelvi lektorként dolgozott.

Mansfeld Péter

1941 – 1959

vasesztergályos szakmunkástanuló

magyar

A "pesti srácok" egyike, halálra ítélték és kivégezték.

Angyal István

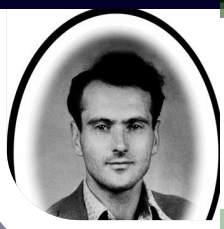

1928 – 1958

bölcsész, vasbetonszerelő, forradalmár

magyar

Október 23-án ott volt a Rádió ostrománál: a sebesültek elszállítását segítette, 25-én csatlakozott a „véres zászlós" tüntetéshez, 26-án újságokat terjesztett. Kapcsolatba került a Tűzoltó utcai felkelőkkel, akiknek hamarosan a parancsnoka lett. 29-én és 30-án tárgyalásokat folytatott a fegyverszüneti feltételekről, november 8-áig vívott fegyveres harcot, ezután röplapokat terjesztett, Kádár Jánossal többször is megpróbált kapcsolatba lépni a forradalom vívmányainak védelmében. Nem volt hajlandó elmenekülni az országból. December 1-jén kivégezték.

Pongrátz Gergely

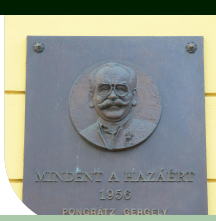

1932 – 2005

A Corvin-közi felkelőcsoport vezetője

magyar

November 4-én hajnaltól csoportjával megpróbált ellenállni a szovjet támadásnak, de a túlerő elől társai egy részével a Víg utcába mentek át, ahol lemondott a főparancsnokságról. Kilátástalannak ítélte az ellenállást, elhagyta az országot. Bécsben csatlakozott a Magyar Forradalmi Tanácshoz, majd New Yorkba költözött, itt vagongyári munkás. 1957: Chicag: a Magyar Szabadságharcos Szövetség alelnöke, 1990-ben tért haza először, 1991-ben végleg. (1956-os Magyarok Világszövetsége, az 56-osok Szövetsége, POFOSZ, „Pesti Srácok" Alapítvány létrehozója.) Könyve: „Corvin köz - 1956".

Szabó János

18970 – 1957

géplakatos, 1956 "Bem apója"

Valaki azt mondta neki. „Na, bátyám, ha már a kezében van, tartsa is meg, és maradjon köztünk azzal a nagy bajuszával, legalább megismerjük." Szóba elegyedett a „fiatal gyerekekkel", és miután úgy látta, ugyanazt akarják, amit ő, úgy döntött, hogy tényleg marad. Szabó bácsi a későbbiekben is nagyon népszerű volt a Széna téren harcoló pesti srácok közt és részben ennek köszönhette, hogy végig megmaradt főparancsnoknak. A forradalmat követő megtorlások során kivégezték.

M. Kiss Sándor

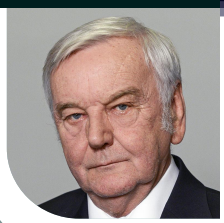

történész

Közelítések - 1956. Idézet: Amikor azt láttam, hogy azok az emberek, akiket én megismertem, és akik '44-ben a nem a kommunizmusért, nem az angolokért, hanem a nemzetért tették a dolgukat, és utána megtalálom őket az internálótáborokban, a különböző perekben, majd pedig megtalálom őket '56-ban, onnantól kezdve akaratlanul új kép alakult ki bennem. De ahhoz, hogy egy névtelen embernek a tevékenységét megértsem, ahhoz Nagy Imrét kellett megértenem. Volt ugyanis egy történelmi tévedése, hogy a szocializmust meg lehet reformálni."

Békés Csaba

történész, Könyve: Az 1956-os magyar forradalom a világpolitikában.

magyar

Könyvajánló: "Az 1956-os magyar forradalom nemzetközi megítélésével kapcsolatban a közvéle-ményben mindmáig nagyon sok téves nézet és illúzió él, amelyeket többnyire csak megerősítenek a sajtóban időről időre megjelenő ötvenhatos tárgyú publicisztikai írások. Mindez nem csupán a magyar történelem kiemelkedő eseményének objektív, elfogultságtól mentes értékelését teszi lehetetlenné, hanem [...] megnehezíti azt, hogy a magyar közvéleményben végre reális kép alakuljon ki az országnak a világban elfoglalt helyéről, lehetőségeiről és mozgásteréről."

Rainer M. János

történész

Döntés a Kremlben, 1956. Az 1956-os magyar forradalom. Reform - felkelés - szabadságharc - megtorlás. Budapest, Tankönyvkiadó, 1991.Ezerkilencszázötvenhat az újabb történeti irodalomban. (Tanulmányok) Budapest, 1956-os Intézet, 2007. (Gyáni Gáborral)

Standeiszky Éva

történész

Mit csinálnak az emberek, amikor a külső és belső alávetettség megszűnésével megtapasztalhatják a szabadságot? 1956 októberének végén, novemberének elején úgy tűnt, hogy az ország lakói végre maguk dönthetnek sorsukról. A szocializmust akarták-e jobbá tenni, vagy többpártrendszerre, polgári demokráciára vágytak? Milyen tömegmegmozdulásokra került sor? Hogyan születtek az új hatalmi szervek? Kik lettek az új vezetők?[...] A könyv az eseményekben résztvevők szemszögéből ábrázolja a sokszínű, ellentmondásoktól sem mentes ötvenhatos forradalmat.

Tildy Zoltán

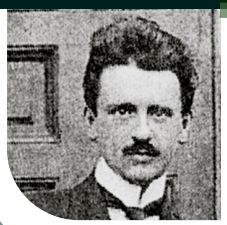

1889 – 1961

teológus, könyvkiadó, az FKGP egyik alapítója, miniszterelnök, köztársasági elnök

A koncepciós perek idején vejét hazaárulás vádjával perbe fogták, ezután 1948. július 31-én lemondott köztársasági elnöki címéről,majd nyolc évig házi őrizetben tartották 1956 májusáig. A forradalom idején Nagy Imre kormányának államminisztere október 26-tól november 4-ig. A forradalom leverése után hat év börtönre ítélték, de betegségére való tekintettel 1959-ben szabadon engedték. Haláláig visszavonultan élt.

Kéthly Anna

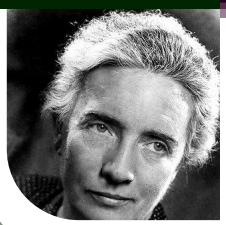

1889 – 1976

gyors- és gépíró, könyvelő, országgyűlési képviselő

1922-től Mo. második női képviselője (MSZDP). 1948.-ban ellenezte a kommunistákkal való egyesülést,ezért kizárták az MSZDP-ből és eltávolították az országgyűlésből. 1950 nyarán letartóztatta az ÁVH. Életfogytiglani börtönbüntetésre ítélték, 1954 őszén egyéni kegyelemmel szabadult. A november 3-án megalakult harmadik Nagy Imre-kormányban államminiszter. 1956. november 4-én Bécsben tartózkodott, többé nem tért haza.

Bibó István

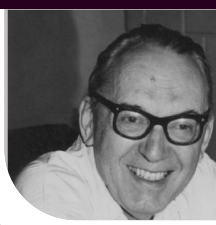

1911 – 1979

jogi doktor, egyetemi tanár, államminiszter

1944-ban a német megszállás során minisztériumi tisztviselőként menleveleket állított ki október 16-ai letartóztatásáig. Fogsága után bujkált. Apósa, Ravasz püspök bújtatta. 1945 és 1947 között Erdei Ferenc felkérésére a Belügyminisztériumban a megyerendszer reformján dolgozott (Nemzeti Parasztpárt). Részt vett a választójogi törvény és az 1945. november 4-i választás előkészítésében. A 3. Nagy Imre-kormány államminisztere 1956-ban. A Parlament épületét november 6-án hagyta el.

Kovács Béla

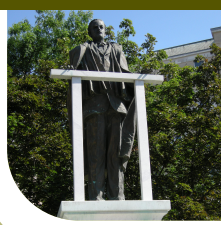

1908 – 1959

kisbirtokos gazdálkodó, kisgazda politikus, miniszter

1947. február 25-én este a szovjet hatóságok köztársaság-ellenes összeesküvés vádjával letartóztatták és a Szovjetunióba hurcolták azzal a váddal, hogy „aktívan vett részt földalatti szovjetellenes fegyveres csoportok alakításában és a szovjet hadsereg ellen irányuló kémkedés szervezésében”. 1956-ban engedték szabadon. Október 31-én részt vett az FKgP újjászervezésében. 1956 októberében földművelésügyi miniszter, majd két napig államminiszter.